

ԱՌԱՋՆՈՐԴ ՍՐԲԱԶԱՆ ՀՕՐ ՊԱՏԳԱՄԸ

ԼԵԶՈՒՆ ՀԱՅԵԼԻՆ Է ՍՐՏԻ ԹԵԼԱԴԻՐԱՆՔԻՆ

Դարձեալ Մեծ Պափոց շրջանի մէջ կը գտնուինք:

Մեր եկեղեցւոյ հայրերը կը թելադրեն պահեցողութիւն կատարել: Բայց ինչ է պահեցողութիւնը, պարզապէս միայն որոշ կերակուրներէն զրկուիլ, թէ՛ անոր միջոցով հոգին, սիրտն ու միտքը մաքրագարդել՝ հեռացնելով այնտեղէն ամէն տեսակի չարութիւն, չար մտածում և չար գործ: Ինչ կ'արժէ պահք բռնել, որոշ կերակուրներէ հեռու մնալ, սակայն շարունակել բամբասանքը, սուտ վկայութիւնն ու երդումը, ստախոսութիւնը և նման չարամիտ վերաբերմունք: Հետևաբար, անհրաժեշտ և կարևոր է՝ շեշտը դնել նաև **ԼԵԶՈՒԻ ՊԱՀԵՑՈՂՈՒԹԵԱՆ** վրայ:

Լեզուն փոքր անդամ մըն է իւրաքանչիւր մարդու մարմնին մէջ, բայց այդ փոքր անդամը շատ ուժեղ է և հզօր, որովհետև՝ ինչպէս մեր Տէրը Յիսուս Քրիստոս կ'ըսէ. **«Մտիկ ըրէք ու լսն հասկցէք: Բերնէն մտածը չէ՛ որ կը պղծէ մարդը, այլ ինչ որ դուրս կ'ելլէ բերնէն՝ այն է որ կը պղծէ մարդը»** (Մտ 15.10-11):

Յաճախ կը լսենք թէ՛ **«Սիրտը բարի է, լեզուն է որ կը խօսի»**. բայց այդպէս չէ՛, սրտի՛ թելադրանքով է, որ լեզուն կը սկսի խօսիլ: Քրիստոսի համաձայն՝ **«Ինչ որ դուրս կ'ելլէ բերնէն, սրտէն կը բխի, և անիկա է որ կը պղծէ մարդս»** (Մտ 15.18): Մէկ խօսքով՝ լեզուին աղբիւրը սիրտն է: Հաւանական

է, որ այնտեղէն չար խորհուրդներ, սուտ վկայութիւններ, անէծքներ, հայհոյանքներ, բամբասանքներ դուրս գան և կամ բարի խորհուրդներ, խօսքեր և օրհնութիւններ արտահոսին:

Յակոբոս առաքեալ անդրադառնալով անսանձ լեզուի մասին կ'ըսէ. **«Միթէ՛ աղբիւր մը միկնոյն ակէն քաղցր ու դառն ջուր կը բղխէ: Կարելի՞ բան է, եղբայրներս, որ թզնին ձիթապտուղ տալ կամ որթաւունկը՝ թուզ, նմանապէս կարելի չէ որ աղուր հողէն քաղցր ջուր բղխի»** (Յկ 3.11-12):

Առակաց գրքին մէջ նաև հետևեալը կը կարդանք. **«Իր լեզուն զապողը պիտի պահպանէ իր անձը, բայց անոր որուն բերանը յանդուգն է՝ պիտի խոռովի իր հոգին»** (Առ 13.3): Ուրիշ տեղ մը կ'ըսէ. **«Բուժող լեզուն կեանքի ծառ է, և ով որ կը պահէ զայն՝ անոր հոգին պիտի լեցուի»** (Առ 15.4):

Ահաւասիկ, պահեցողութեան այս օրերուն, կարևոր է, որ անդրադառնանք լեզուի պահեցողութեան. եթէ լեզուն չսանձենք՝ կրնայ հսկայական աւերներ գործել՝ երկիրներու, ժողովուրդներու, մարդկային կեանքի, ամուսնացեալ զոյգերու, գաւակ-ծնող յարաբերութեանց, ինչպէս նաև ազգային-եկեղեցական ծառայական կեանքի, հայրենիքի՝ պետականութեան ամրապնդման, պահպանման ու զարգացման դաշտերուն մէջ: Երբեմն չենք անդրադառնար, որ սուտ վկայութեամբ մը, կամ երդումով ու բամբասանքով, մարդկային հոգիներ ու արժանապատուութիւններ կը սպաննենք: Երբեմն կը կարծենք, որ ազնիւ առաքիւնութեամբ ու ճշմարտութեամբ կ'առաջնորդուինք. բայց արդեօք կ'անդրադառնանք թէ անիկա ինչ օգուտ կամ վնաս պիտի տայ: Յաճախ, անհրաժեշտ կը նկատենք անպայմանօրէն բան մը ըսել. արդեօք մտածած ենք երբևիցէ, որ անոր կարիքը կայ թէ ոչ:

Հետևաբար, 40 օրեայ պահեցողութեան այս շրջանին, իսկական պահեցողութիւն է քննել սիրտը՝ մաքրելու և հեռացնելու համար ամէն տեսակի աղտեղութիւն, չարութիւն, ստախոսութիւն ու մեղք:

Լեզուի պահեցողութիւն կատարել կը նշանակէ՝ հեռու մնալ բամբասանքէ, ստախոսութենէ, սուտ վկայութենէ, երդումէ ու անէծքէ, որոնք կ'առաջնորդեն միայն ու միայն խաւարին մէջ տուայտելու և ընդմիշտ կործանուելու:

Հնարութիւնը մերն է. նոյն լեզուով կ'ուզենք անէծք կատարել, չարին խնկարկել, թէ՛ օրհնութիւն բաշխել՝ բարի խօսքեր ըսելով, **ԱՐԴԱՐԻՆ ՓԱՌԱԲԱՆԵԼՈՎ՝ ԳԵՐԱԳՈՅՆ ԲԱՐԻԻՆ** ճշմարիտ օրինակով:

Այո՛, լեզուն կը խօսի միայն ու միայն **ՍՐՏԻՆ ԹԵԼԱԴԻՐԱՆՔՈՎ...**

ԱՊԱՇԽԱՐՈՒԹԻՒՆ

Մարդ մեղանչական կամ սխալական է: Թէն ան մկրտութեան և դրոշմի խորհուրդներով կը սրբուի իր մեղքերէն և որդեգիր կը դառնայ Աստուծոյ, բայց շատ յաճախ կը մեղանչէ իր աստուածային որդեգրութեան պայմաններուն մէջ, և երբ կ'անդրադառնայ իր մեղքերը, կը զղջայ և կու լայ, այսինքն՝ կ'ապաշխարէ, որուն հետևանքով կը սրբուի և կը վերահաստատէ իր որդեգրութիւնը: Մարդու կեանքին մէջ կատարուած այս փոփոխութիւնը խորհուրդ է: Թերևս ոմանք մտածեն թէ ապաշխարութիւնը կը քաջալերէ մեղք գործել, ուստի՝ մարդ կրնայ գիտակցութեամբ մեղանչել:

Քրիստոնէական կրօնի սկզբունքն է աստուածային որդեգրութեան շնորհն ու օծութիւնը կենդանի պահել մտքի և հոգիի մէջ և եթէ քրիստոնէայ մարդը, հակառակ իր անկեղծ ջանքերուն, որևէ ձևով մեղանչէ և զգայ թէ մեղքով արատատրած է իր քրիստոնէական նկարագիրը, և խոստովանի իր խղճմտանքին և Աստուծոյ առջև ու զղջայ, այսինքն՝ ապաշխարէ, այն ատեն կրնայ թողութիւն ստանալ: Իսկ եթէ գիտակցութեամբ և դիտումով կը մեղանչէ այնպէս կարծելով թէ ապաշխարութեան ձևակերպութիւններով կը սրբուի, չարաշահութիւն ըրած կ'ըլլայ իր հոգևոր կեանքին մէջ, իսկ չարաշահութիւնը ինքնին մեղք է:

Հետևաբար մեղանչողը պէտք է որ.

ա.- Սրբանց զղջայ իր կատարած մեղքերը և վճռէ չմեղանչել անգամ մըն ալ:

բ.- Ջերմեռանդութեամբ և երկիւղածութեամբ աղօթէ և խոստովանի Աստուծոյ առջև և թողութիւն խնդրէ, որովհետև Աստուծոյ համբերութիւնն ու քաղցրութիւնը առիթ կ'ընծայեն որ մեղաւորը ապաշխարէ ու արդարանայ (Հռ 2.4):

գ.- Միշտ յիշէ, որ ինք Քրիստոսի արիւնով փրկուած է և ինք պարտաւոր է հետևիլ անոր անմեղ կեանքին:

Երբ մէկը կը ճանչնայ իր ըրած սխալը և կ'ընդունի զայն և կը յայտարարէ իր խղճմտանքին, իր Աստուծոյն և իր եկեղեցիին առջև, այդ գործը կ'ըստի խոստովանութիւն, որուն անմիջապէս ու անպայման կը հետևի ապաշխարութիւր:

Խոստովանութիւնը ամէնէն առաջ մարդու խղճմտանքին մէջ կը կատարուի: Այս կերպով խոստովանութիւնը հիմը կ'ըլլայ ապաշխարութեան. այլ խօսքով կարելի չէ ապաշխարել առանց խոստովանութեան:

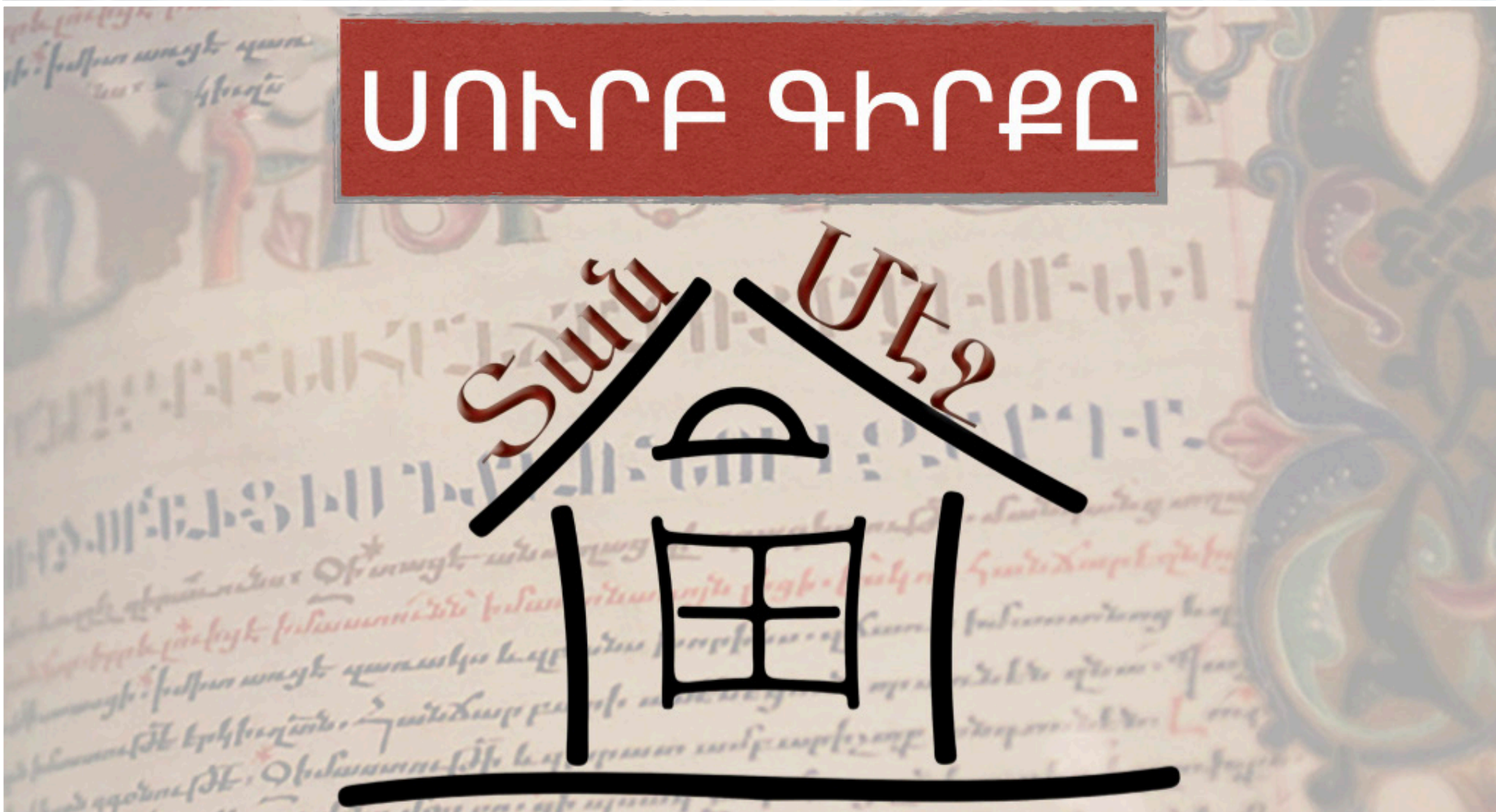
Մեղաւորը իր մեղքերը խոստովանելէ ետք պէտք է գոհացնէ իր դէմ կանգնած դատախազ եղող խիղճը: Եթէ իր գործած մեղքը Աստուծոյ դէմ է՝ ապա, աստուածահաճոյ գործեր պէտք է կատարէ: Եթէ ընկերոջ դէմ է, և եթէ նիւթական կամ այլ անիրաւութիւն մը կատարած է՝ պէտք է հատուցանէ որևէ բարի գործով:

ԱՂՕԹՔ

Ս. ՅՈՎՀԱՆ ՈՍԿԵԲԵՐԱՆ

Օրոյա իւրաքանչիւր ժամուան Համար

- 1.- Տէր իմ, քու երկնային օրհնութիւններէդ մի՛ գրկեր զիս:
- 2.- Տէր իմ, ազատէ զիս յաւիտենական տանջանքէն:
- 3.- Տէր իմ, եթէ մեղանչեցի խորհուրդով կամ մտածումով, խօսքով և գործով, ներէ՛ ինծի:
- 4.- Տէր իմ, ազատէ զիս ամէն անգիտութենէ և անհոգութենէ, սնոտութենէ և քարասրտութենէ:
- 5.- Տէր իմ, ազատէ զիս ամէն փորձութենէ:
- 6.- Տէր իմ, լուսաւորէ սիրտս, որ չար ցանկութիւններէ խաւարած է:
- 7.- Տէր իմ, որպէս մարդ՝ ես մեղանչեցի. սակայն Դուն՝ որպէս Աստուած, ներէ՛ ինծի քու քաղցրութեամբդ, քանի որ Դուն գիտես իմ հոգիիս տկարութիւնը:
- 8.- Տէր իմ, շնորհքդ դրկէ՛, որ օգնէ ինծի, և որպէսզի արժանի ըլլամ քեզ փառաւորելու:
- 9.- Տէր իմ, Յիսուս Քրիստոս, Կեանքի Գիրքին մէջ գրէ անունը ծառայիդ, և արժանի ըրէ յաւիտենական երանութեան:
- 10.- Տէր իմ, Աստուած, նոյնիսկ եթէ քու առջևդ բարի ոչինչ ըրի, ըստ Բարերարութեանդ՝ շնորհէ՛ որ կարենամ սկսիլ բարի գործեր կատարելու:
- 11.- Տէր իմ, Շնորհքիդ ցօղը կաթեցուր սրտիս մէջ:
- 12.- Տէր իմ երկնքի և երկրի, քու Արքայութեանդ մէջ յիշէ՛ զիս, քու անզգամ և անմաքուր մեղաւոր ծառադ:
- 13.- Տէր իմ, ապաշխարութեամբ արժանի ըլլամ հաճութեանդ:
- 14.- Տէր իմ, մի՛ լքեր զիս:
- 15.- Տէր իմ, փրկէ՛ զիս փորձութենէ:
- 16.- Տէր իմ, բարին խորհիլ պարգևէ՛:
- 17.- Տէր իմ, ապաշխարութեան արցունքներ, մահկանացութեան գիտակցութիւն, և խաղաղութեան հասկացողութիւն տո՛ւր ինծի:
- 18.- Տէր իմ, արթնութիւն տուր ինծի մեղքերս խոստովանելու:
- 19.- Տէր իմ, հեգութիւն, մարդասիրութիւն և հնազանդութիւն տուր ինծի:
- 20.- Տէր իմ, հանդուրժողութիւն, վեհանձնութիւն և ազնւութիւն տուր ինծի:
- 21.- Տէր իմ, սրտիս մէջ տնկէ ամէն օրհնութիւններու արմատը՝ երկիւղդ:
- 22.- Տէր իմ, շնորհէ՛ որ քեզ սիրեմ ամբողջ սրտովս և հոգիովս, նաև Կամքիդ հնազանդիմ ամէն ինչի մէջ:
- 23.- Տէր իմ, պահպանէ՛ զիս չար մարդոցմէ, դևերէ, կիրքերէ և ամէն անօրէնութենէ:
- 24.- Տէր իմ, Դուն որ կը ճանչնաս ստեղծագործութիւնդ և գիտես, թէ ինչ կը կամենաս անոր համար, թող Կամքդ իմ՝ մեղաւորիս վրայ ալ կատարուի, որովհետև Դուն օրհնեալ ես յաւիտեան: Ամէն:

ՄԱՏԹԷՈՍԻ ԱԽԵՏԱՐԱՆԸ

Աւետարաններու դասաւորումին մէջ առաջինն է Մատթէոսի Աւետարանը: Հեղինակն է Մատթէոս առաքեալը, որ կոչուած է նաև Ղևի: Մատթէոս պաշտօնով մաքսաւոր էր, այսինքն հարկահաւաք, երբ Յիսուս զինք առաքելութեան կանչեց:

Մատթէոսի Աւետարանը իր ընթերցողներուն, յատկապէս իր ժամանակի Հրեայ քրիստոնեաներուն կը յայտնէ՝ թէ Յիսուսն է խոստացուած Փրկիչը, որ Աստուած խոստացած էր Հին Կտակարանի մարգարէութիւններուն մէջ: Յիսուս միայն Եբրայեցի ժողովուրդին Փրկիչը չէ, այլ՝ ամբողջ աշխարհի: Մատթէոս իր Աւետարանը գրած է ժամանակագրական կարգաւորութեամբ: Կը սկսի Յիսուսի ազգաբանութեամբ և ծնունդով, կը նկարագրէ մկրտութիւնն ու փորձութիւնը և ապա անոր քարոզութիւնը և բժշկութիւնները:

Վերջապէս, Մատթէոս կը նկարագրէ Յիսուսի վերջին անգամ Երուսաղէմ երթը, վերջին շաբթուան դէպքերը, խաչելութիւնն ու յարութիւնը:

Մատթէոս աւետարանիչ Յիսուսը կը ներկայացնէ որպէս այն Մեծ Ուսուցիչը, որ իշխանութիւն ունի մեկնաբանելու Աստուծոյ Օրէնքը և քարոզելու Աստուծոյ արքայութեան մասին: Անիկա Աստուծոյ Օրէնքին և Ուխտին հաւատարիմ ծառան է, որ կը կատարէ Աստուծոյ ծրագիրը:

Մատթէոսի Աւետարանին մէջ Յիսուսի ուսուցումները կը տրուին յատուկ խմբաւորումներով և ընդհանուր դասաւորումով մը, որ կը ներկայանայ հետևեալ կարգով.-

1.- Լեռան քարոզը, որով մեզի կը յայտնէ մեր պարտաւորութիւնները՝ արժանի ըլլալու համար Աստուծոյ արքայութեան:

2.- Իր աշակերտներուն ցուցմունքներ՝ Աստուծոյ արքայութիւնը քարոզելու իրենց առաքելութեան մասին:

3.- Երկինքի արքայութեան խորհուրդը և յերազայ մեծ յաղթանակը պարկերացնող եօթը առակներ:

4.- Այս աշխարհի վրայ ինչպէ՛ս ապրիլ իբրև երկինքի արքայութեան զաւակներ:

5.- Ուսուցումներ՝ ներկայ ժամանակներու վախճանին և Աստուծոյ արքայութեան գալուստին մասին:

ԱԽԵՏԱՐԱՆԻՆ ԱՄՓՈՓ ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

- Յիսուսի ազգաբանութիւնը և ծնունդը (1.1–2.23):
- Յովհաննէս Մկրտիչի առաքելութիւնը (3.1-12):
- Յիսուսի մկրտութիւնը և փորձութիւնը (3.13–4.11):

- Յիսուսի քարոզութիւնը և գործերը Գալիլեայի մէջ (4.12–18.35):
- Գալիլեայէն Երուսաղէմ երթը (19.1–20.34):
- Վերջին շաբաթը Երուսաղէմի մէջ և շրջակայքը (21.1–27.66):
- Յիսուսի յարութիւնը և երևումը իր աշակերտներուն (28.1-20):

ԳԼՈՒԽ 1

ՅԻՍՈՒՍԻ ԱԶԳԱՏՈՀՄԸ (Մտ 1.1-17)

Մատթէոս Աւետարանիչը իր աւետարանը սկսելու յատուկ ձև ընտրած է անուններու ցուցակի մը ներկայացմամբ: Անիկա մեզի համար տարօրինակ չէ, նոյնպիսի սովորութիւն մենք ալ ունինք, զոր տոհմածառ կը կոչենք: Բայց ինչ ալ ընենք մենք դժուար հասնինք հազարամեակներու ակունք, մեր սկիզբը գտնելու. իսկ այստեղ՝ կը ներկայացուի իրաւաստուկ ազգաբանութիւն մը:

Հրեաներու համար ասիկա շատ բնական է ու հետաքրքրական, և էական ձև է մարդու մը պատմութիւնը սկսելու:

Հին Կտակարանին մէջ յաճախակիօրէն կը հանդիպինք նման ցանկերու, որոնք կը կոչուին ազգաբանութիւն, ծննդաբանութիւն:

Հրեաները ամէն ինչ կ'ընէին պահպանելու համար իրենց գտարինութիւնը: Եթէ յանկարծ այնտեղ տեղ գտնէր խառնածնութիւն, անիկա կը կորսնցնէր հրեայ կոչուելու, առաւել ևս Աստուծոյ ժողովուրդի անդամ կոչուելու իրաւունքը:

Նկատի ունենանք, որ այս ազգաբանութիւնը կը ներկայացուի երեք խումբով տասնչորս մարդոց անուններով. ասիկա հին ժամանակներուն, բան մը արագ մտապահելու և յիշելու ձև էր:

Այստեղ կը գտնենք խորհրդանշական երևոյթ մը

1. Պարմութիւնը կը հասնի մինչև Դաւիթ թագաւոր, որ Բարայէլը ազգ դարձուց և հզօրացուց,
2. Երկրորդ խումբը կը հասնի մինչև Բաբելոնի գերութիւն՝ պարկերը ժողովուրդի մը ողբերգութեան և աղէտի,
3. Երրորդ խումբը կը հասնի մինչև Յիսուս Քրիստոս, որ մարդկութիւնը փրկեց մեղքի աղէտէն.

Հետևաբար,

- ա.- Մարդը սրեղծուեցաւ փառքով և հզօր. Աստուած իր պարկերին համաձայն սրեղծեց մարդը (Ծն. 1.26),
- բ.- Մարդը կորսնցուց իր փառքը, դառնալով մեղքի ծառայ,
- գ.- Մարդ կրնայ վերագրնել իր փառքը Յիսուս Քրիստոսով:

Մեծ Պահիրը գիտակցորեն ապրիլ կը նշանակէ

1.- Աղօթքը դարձնել մեր կեանքի կեդրոնական առանցքը. մարդիկ պէտք է յարապել կերպով ջանաս իրենք զիրենք հոգեպէս մաքրել ու մօլեկնալ Աստուծոյ: Մօլեկումի ճամբան աղօթքն է՝ սրտաբուխ աղօթքը: Աղօթքի պահուն, մարդ պէտք է մինչև իր սրտին խորքը ինքզինք բանալ Աստուծոյ:

2.- Պահք բռնել՝ ինքնագրկումի սկզբունքով. պահքը կարելի չէ միայն կերակուրներու, ուրելիքի հետ կապուած երևոյթներով ըմբռնել: Կրօնական ճշգրիտ և խորունկ իմաստով՝ պահքը այնպիսի արարք մըն է, որ մարդը կ'առաջնորդէ ինքզինք կամաւորապէս զրկելու որոշ զգայարանական, նիւթական հաճոյքներէ և ճոխութիւններէ, առիթ տալու որ մնա՞ծէ իր հոգեկան, բարոյական կեանքի մշակման մասին:

3.- Բարիք գործել՝ ծառայութիւններ մատուցանելով. մարդիկ յաճախ ուրիշի ցաւին բաժնեկից ըլլալով, ուրիշին նեղութիւնը պակսեցնելով՝ ոչ միայն ուրիշին բարիք կ'ընեն, այլև իրենք իրենց բարիք ըրած կ'ըլլան: Յարկապէս Մեծ Պահքի շրջանին, եթէ հաւատարմութիւնը փորձեն հիւանդ մը խնամել, աղքատի մը օգնել, անկար ծերունիի մը զօրավիգ կանգնիլ, կարօտեալ ուսանողի մը ուսումը ապահովել, բարեսիրական կամ ազգային հանրօգուտ հասարակութեան մը մէջ կամաւորապէս ծառայել...:

Բարոյագիտական

Քրիստոնեան պէտք է...

Քրիստոնեան պէտք է նպաստէ ընդհանուրի շահին, այնքան՝ որքան կը ներեն իր կարողութիւնները:

Պէտք է օգնէ իր դրացիին ապահովելու համար անոր կարիքները, ըլլան անոնք ուտեստեղէն, հագուստ և բնակարան, որպէսզի ան կարողանայ պատուաւոր կեանք մը ապրիլ:

Պէտք է կազմէ երջանիկ և օրինակելի ընտանիք մը, որպէսզի իր բարեկիրթ զաւակներով բարիք ապահովէ ընկերութեան:

Պէտք է հոգածու ըլլայ հոգևոր և մտաւոր կրթութեան: Ասոնք բացարձակ անհրաժեշտութիւններ են կարենալ պատուաբեր և ազատ կեանք մը ապրելու: Քրիստոնեային կեանքն ու գործը պէտք է հիմնուած ըլլայ սիրոյ և արդարութեան վրայ, որոնք ընդհանրական շահը պաշտպանող մեծագոյն առաքիւնութիւններն են:

Քրիստոնեայ անհատը եթէ ի սկզբանէ պատրաստ չըլլայ նման կեանքի մը, ապա պարտադրանքի կը վերածուի ամէն տեսակի գործ և պատասխանատուութիւն: Այս իսկ պատճառով, անհրաժեշտ է ուշադրութեամբ հետևիլ Քրիստոսի ցուցմունքներուն և ուսուցումներուն:

Ազգային Առաջնորդարան
Armenian Prelacy of Canada
Prelature Armenienne du Canada

514-856-1200

prelacy@armenianprelacy.ca

www.armenianprelacy.ca

Խմբագիր՝ Քրիստափոր Միքայէլեան
գծագրեր՝ Ardean/Արդեան

3401 Olivar Asselin
Montreal, Quebec H4J 1L5